

Gőzhajók Pestrül indulása 's Pestre érkezése.

Bécsbe indulnak: *September.* 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30án regg.
Bécsből érkeznek: *September.* 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 30, est.

Ezenkívül Pestrül Pozsonyba és Bécsbe indul minden szerdán reggel Sámson vontató gőzös 's minden vasárnap utasok és portékákkal, Árpád,—Bécsből Pozsonyba és Pestre minden vasárnap Sámson 's minden csütörtökön Árpád.

Zimony 's Orsovára indulnak: *September.* 2, 8, 15, 17, 21, 28, reg. 4 1/2 órak. Erős minden másod héten
Zimony 's Orsováról érkeznek: *September.* 1, 6, 15, 19, 25, délelőtt (Zrinyi és Galathea.)

Lapjaival e' folyó év utolsó—azaz october 1jétől december fogyaig tartó—negyedére a' szerkesztő hivatalnál vagy a' es. kir. postatisztségeknél 2 fr. 24 kr. pengővel előfizetőknek szolgálni kész.

A' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

I) Jelentés

A' cs. k. barom orvosintézetbe szándékozó tanítványok 's végzett-tanulók felfogadása jogigényei, tanulási-tárgy-felosztása leczkék kezdet 's rendje iránt.

A' leczkék a' cs. kir. barom orvosintézetben minden évben oct. 1jével kezdődnek.

A' cs. k. barom orvosintézetben az 1822ben legfelsőbb helyen jóváhagyott új rendszerterv értelmében adandó leczkézet a' baromgyógyászat két ágát foglalja magában, úgy hogy minden, ki annak egyes vagy valamennyi részeiben magát kiművelni akarja, mindazon segélyre számíthat, melyet a' baromrostudománytól mostani álláspontjában 's egy valódi iskolától remélhetni jogosítva fel van.

Ezen tanítás nem lehet általán egyforma 's ugyanaz valamennyi tanulóra nézve; hanem részint előismeretek és tehetségek, részint a' tanuló szükségai vagy azon czél szerint módosítva, melyet a' status vagy maga a' tanuló tanulmánya által elérni kíván.

I. Tulajdonképi barom orvosok oktatása. A' tulajdonképi barom orvosok oktatása: vagyis azon egyedeké, kik az ismert elméleti tudományt és gyakorlati tehetséget a' baromgyógyászat mezején magokéval tenni szándékoznak, három évig tart. Ki ezen tanulmányalépní akar, szükség, hogy már graduált orvos vagy felavatott seb orvos legyen 's ezt be is bizonyítsa.

Oktatási tárgyak ezekre nézve következők: a) első évben az egyetemes nagyobb házi emlős állatokat illetőleg zo otonia, zoophysiológia, köröm és pataborítás theoriája, általános pathologia, gyógyszer tudomány, különös tekintettel a' házi emlős állatokra. b) Második évben: a' kül és belbetegségek tanítás 's gyógymódja; műtételtanítás a' szülészeti műtéteteket bezárólag, a' külső (exterieur-röli) tanítás, tenyésztés, jelesen ménés ismérét; a' törvényes háromorvoslás, gyakorlati oktatás istállóban bel és külső betegségek tekintetéből; boncz- és élettan-isméllés. E' két éves folyam végeztével, melyben a' tanuló a' nyilvános fél évi 's esztendő végi próbatéteken, minden tudomány-szakból legalább Telömenafiosztályt nyert, még két külön próbatét egy külső betegség felett az illető tanítók vezérlete alatt tartandó, mindkettőben a' betegségtörténet leirandó 's a' tanítónak vizsgálat és jóváhagyás végett átadandó, miután a' bizonyítványokkal 's említett betegségleírással ellátott kérelem 90 p. f. taxával benyújtatik az orvosikar dékán ságához — a' szigoru próbatétek letehetésére.

Az első szóbeli szigoru vizsgálatkor az összes állattudomány minden egyes tanszakából eleget kell tenni 's csak ezen esetben bocsátíthatik az egyed második gyakorlati próbatétre, midőn is egy bizonyos feladott állatorvosi műtétet kell véghez-vinni szóbeli előadással és nyilvánosan. Ha itt is elegetett 's az állatorvosi eskü elmondott, akkor kapja meg az elnök, dékán, orvoskari jegyző 's intézetigazgató által aláírt állatorvosi oklevelet az abban előadott jogokkal és igényekkel, miszerint „az ausztriai

birodalombeli bármely, neki tetsző helyen letelepülhet, az állatorvoslást egész terjedelmében, minden háziállaton szabadon gyakorolhatja, bármely törvényes és jogszerű munkálatban nemcsak a' ló, hanem egyéb háziállatoknál is mint szakértő törvényszerű tanu és ítélő, magányosak, törvényszékek és hatóságok által használtathatik, az a' felől szükséges bizonyítványokat és törvényszerűn kívánt okleveleket kiadhatja; országos állatorvosi 's tanítói székekre igényt követelhet.“

II. Orvos - kov á c s i o k t a t á s. Ez is hasonlókép két évig tart, 's rendes tanulónak csak az fogadttatik el, ki írni és olvasni tud, kovácsmesterséget tanult, és mint ilyen néhány évet katonaságnál vagy polgáriállapotban szolgált, és ezt mind be is bizonyíthatja.

A' tanulási tárgyak imezek: a) első évben physika és vegytan elemei, ló-természet és egészség tudomány: zo otonia, és zoophysiológia, pata és körömborítás elmélettan, általános pathologia és therapia, azután gyógyszer tudomány különös tekintettel lóra, tettleges oktatás és gyakorlat a' patkólásban, minden tanuló a' szükséges szereket magával hozni tartozván; b) második és folyamban a' ló belső 's aztán külső betegségeinek különös ismérte 's ezt illető gyógy tudomány, műtét a' szüléssegítésbelieket bezárólag, a' külső tanítás és ménészet, törvényes lóorvos tan gyakorlati oktatás betegségesetekben, boncz- és élettan, patkólastheoria és gyakorlati isméllés. Egy illy tanuló, miután fél évi és esztendő végi próbatéteken első osztállyal átment, bizonyos körben őt illető tanítók vezérlete alatt gyógyított, a' beteg történetet leirta és beadta, az intézeti igazgató elnöksége alatt tartott szavazása után az összes tanítói karnak 5. p. f. letétele mellett, kap egy pergamen-papíroson írott, ügyessége fokáról osztályozását mutató az orvosi, sebészi és barom orvos tanulmányok aligazgatója, intézetigazgató 's legidősb tanító által aláírt oklevelet következő jogképeséggel: „az összes cs. k. statusokbani bármely helyen mint ló orvos letelepülhet, a' lógyógyászatot szabadon gyakorolhatja, a' törvényes lóvizsgálatkor mint ismeretértő tanu haszonvéthetik, érvényes bizonysgáttételt kiadhat és aláírhat.“

III. Patkó l ó - k o v á c s m e s t e r i t a n í t á s. Ez csak egy évig tart 's csak olly kovácsok számára van rendelve, kik a' végzett iskolafolyam után műképeseknek nyilvánítatnak, ha nem lépnek is soha polgári kovács czéhbe. Egy illy tanuló a' kovácsmesterséget kitanult 's legalább két évig szolgált kovácslegénynek kell lenni, mit biznyságlevélileg 's vándorkönyv által kimutatni, az ország nyelvén beszélni és írni tudni köteles.

Tanulástárgyai ezek: pata és körömborítás-elmélet és gyakorlat tan, ló boncz és élettudomány, gyógyászat ismerete és orvoslása, gyakorlati oktatás istállóban és az intézet kovácsmühelyébentulajdon műszerekkel ellátva — olvasás és írás gyakorlat, ha erre még bővebb szüksége van. Egy illy tanuló szokott iskolabizonyítványok mellett,

miután az illető igazgató és tanító jelenléteben patkó-készítés felverésbeni ügyességéről nyilvános próbát tett, kap egy 30kr. bélyeges iven írott, illető intézetigazgató és tanító által aláírt, ügyessége fokát kimutató bizonyítványt, miszerint polgári kovácszéhbe beállhat.

IV. Gazdászati-oktatás. E' tanfolyam is csak egy évig tart. Ide csak azok bocsáttatnak, kik írni, olvasni és számolni tudnak, mezeigazdaságról leczkéket egy belhoni nyilvános intézetben első osztályu előmenettel hallgattak, és e' felett iskolai bizonyítványokat mutathatnak elő. Tanulástárgyak: Természettörténet és őszes házi-emplős állatok egészségápolástana; háziállati dögvéstan és ezt illető orvospolitiai rendszabályok tanítása. Az iskolai pálya végeztével az érintett tudományszakról iskolai bizonyítványokkal láttatnak el, állatorvosi gyakorlatra jogigénylés nélkül.

V. Lovászati-oktatás, (tisztek, ügyelők, lovászmesterek, és ezakra magokat képezni akarók számára.) Hasonlag egy év. Katonatisztek ezredfői írott szabadságlevelél, vagy főparancsnokság rendelete következtében, ügyelők és lovászmesterek szolgálatosztályokról bizonyítvány által, annak folytában, hogy írni és olvasni jól tudnak, jelentésmagokat az igazgatónál. T. tárgyak természettörténet, lóéletrendszer, patkólásteória, lóboncz és élettan, ménészet; a' külső (exterieur) tanítást végzi a' lógyógyászat-osztályi pálya végeztével kaphatni a' szokott iskolai bizonyítványt, jogigények nélkül.

VI. Leendő orvosok és egészség-tisztek számára oktatás — tart fél évig, nyaranta, foglalja pedig magában a' háziállat-dögvéstant, és e' körüli orvosrendszeti szabályokat. Tanulóul csak azon orvos és sebésztanulók fogadtatnak föl, kik mint gyógyászok a' két első elméleti, mint sebészek az első theor. évfolyamot valamely belhoni egyetem vagy lyceumban első osztálylyal végezték és ezt illető bizonyítványokkal be is mutatják. Év végén megkapják a' szokott tanulmánybizonyítványt.

VII. Barom és husvizsgálók, juhispán, baromőrök és vadászok számára oktatás. Barom és husvizsgálás-tanuláshoz, mi 3 hónapig tart, csak azok bocsáttatnak rendes tanulókul, kik írni és olvasni tudnak, a' mérsárosságot rendszeren tanulták és egy esztendőig gyakorlattak. Tanulási tárgyak: Népszerű és határozott oktatás az életre rendelt háziállatok életműszereiről, különös figyelenemmel a' mérsárosságnál előforduló nekre, az egészségi-rendőrségnek figyelemtárgyul kitézett betegségek élet és halálbeli ismertetőjeleinek leírása és előadása és az e' tárgybani törvények és rendszabályok előterjesztése, végre a' törvényes háziállatovás rendszabályai.

A' juhispán és baromőr számára az oktatás, mely 2 hónapig tart, népszerűen előterjeszti a' marha, juh, kecske és sertésápolástudományt, az egészségrontó ártalmak, szokásos betegségek, dögmirigyek valamint állattenyésztés előadását. Ugyanaz áll a' vadászok részéről és az ebekre nézve.

Csak az, ki az említett hét osztály valamelyikére magát felfogadás végett bejelenti, a' tárgyakat szabott rend és időfolyam szerint hallgatja, t. i. a' mint azok bécsi egyetem nyomtatott leczkelajstromában iskolai év elejkor megjelennek, — tekintetik rendes tanulóul.

Egyébiránt szabadságában áll akárkinek a' maga osztályában előírt tanulási tárgyakon felül még másokat is járni, mennyiben az az elébeszabott tanulmányok elhanyaglása nélkül történhetik; mindazáltal a' szabadakarattal tanulmányokról adott bizonyítványokban határozottan kijelentetik, hogy azokat csak saját kedvéből hallgatja és ily bizonyítványok csupán szorgalma jeleül tekintendők.

Minden más, ki magát a' fenérintett hét osztály valamelyikéhez nem vallja, és csak mint kedvelő egy vagy másik v. valamennyi tárgyat a' kiszabott rend és időfolyamon kívül hallgatja, valamint más külhoni, rendkívüli tanulóknak ismertetik, a' rendes tanulók jogait az ausztriai statu-

sokban nem élvezheti, smint rendkívüli tanulóknak kiadott bizonyítványi a' status előtt nem hivatalos erejük.

A' hallgató fogadása közvetlen az intézet igazgatója előtt történik, oct. 1jén mint az iskolaév kezdetével.

Tizennégy nap a' leczkék elkezdése után a' tan. jegyzék bezáratnak és a' már megkezdett iskolafolyamra rendes tanítványul be nem fogadtatik, ha csak még az első hónap folytában (mellynek lejárta kizáró határidőül nézetik, min tul semmi felvétel többé nem adatik) különös engedelmet nem kap saját kérelmére, mit az orv.-sebészitanulmányok aligazgatóságánál beadni és valódi törvényszerű akadályokat elkéstének okaiul előterjeszteni tartozik.

Magánál a' felvételnél minden felfogadandó kijelenteni tartozik, ha rendkívüli tanulóul és melyik osztályba kíván felvételt, mimellett a' fenirt tulajdonok és megkívántatóságokat bebizonyítani és egy alkalommal tökéletes írott nemzetminőségét, vezeték keresztnevét, születés-hely, kor, állapot, atyja név és characterével, és ha életben van e, végre lakhelyével — beadni köteles. Az oktatás valamennyi tanulóra nézve ingyen történik.

A' magokat állatorvosokká képezendő, és más az itteni egyetemenél felszabadult orvosok és jóváhagyott sebészek, továbbá orvoskovácsok, gazdaságtanulók és külhoniak szabott áron váltsák meg magokat az egyetem és karek anyakönyvében. (matriculájában). Bécs jul. 13. 1841.

A' cs. k. baromorvosintézet igazgatósága. 3)

1) A' pesti hengermalomra

Sik részfzetés.

A' t. cz. részvényesek meghivatnak részvényjegyeik 10p Ctes Sik illetve lefizetésére Kappel Frídrik itteni kereskedőnél, az illető ideigl. nyugtatvány átvétele mellett. Pest, aug. 31-kén 1841. A' pesti hengermalom-társaság igazgatósága. 3)

1) T. Borsodmegyében Miskolczvárosától fél órányira fekvő felső Zsolca helységben vendégfogadó és állásokkal jól ellátott két nagy vendégfogadó és négy kisebb koresma f. e. sz. Mihály hava 20dika reggeli óráin a' hely színén tartandó árverés utján 1842ik évi Boldogaszszony hava 1ső napjától számítandó hat egymást követő évre hasznóberbe fog adatni. 2)

1) Tek. románfalvi Fejerváry Miklós urnak Történelmi rész jószágá. jövő uj esztendőttől kezdve, több évre árendába kiadandó: az árendába venni kívánók, jelentsék magokat vagy a' tulajdonos uraságnál Hontmegyében, Lonthón, v. Várady István táblai ügyvédnél, Pesten. 3)

Személyes leírás. Sáska József, Ferdinand huszár ezredtől laufpaszszal elbocsáttott obsitos katenának, kit ns. Dobokavármegyei Székaknán születvén Erdélyben, 4. éves, rc. nótársával f. september hó 7én Pestrül urátul, kinél szolgálatban levén, megcsitlólval együtt ellopott. Magas nyulánk termetű, sovány hoszszas arczú, vékony hoszúkás orrú, világos kékes szemű, szőke bajuszu, világos gesztenyeszin hajú, feszes járású és egyenes fest tartású, hizelgő nyájas beszédű, beszél magyarul erdélyiesen, németül, oláhul, és olaszul. öltözete: zöld nyári ócska rok, fekete posztó pantalon, kék posztó huszár-sapka, uj csizma és ellopott kék posztó térdigerő ujatlan bőköpenyeg. — Nője pedig Náni nevezetű mintegy 28—30 éves, alacsony sovány, gömbölyű arczáju, fitos orrú, düllött ajkú; elloptak egy ócska stájer-kocsit uj rúddal, baloldala, ujjabb a' jobb oldalnál és a' hálulsó kerék az oldalvashoz dörgölődzik, a' kocsifének uj deszkábul van, a' kosárkas ócska, egy fekete bőrülés hátuljára tarisznyavan varrva becsatolható szajakkal, saraglya setét kávészin; — nem régi lóhámmal rész csatokra, szerszámozott 2kanczapej lovat, az egyik hátulsó bal ezombján BS. bélyegű, 14½ markos, a' másik 15 markos, balcsi-peje felett, az oldalán, és farán néhol fehér szőröcskék láthatók, ellopott még más különféle holmikot is, mellyeket a' lulirt Pestrül a' csömöri szőlőbe küldeni szándékozott. Keresztes Károly hites ügyvéd, és sz. kir. Pestvárosa hadnagya.